

удосконалити його організаційно-економічний механізм. Сучасні системи управління спрямовані на інтегрування складових систем менеджменту якості та менеджменту безпеки і гігієни праці до загальної системи управління.

Список використаних джерел:

1. Глубока О. П., Качуровський В. Є. Характеристика організаційної та управлінської структури на підприємстві. Вісник Вінницького національного аграрного університету. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_NND_2012/Economics/5_105159.doc.htm
2. Настич В. Г. Вдосконалення системи управління агропромислового комплексу на регіональному рівні. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. № 4 (28) 2014.
3. Скорук О., Зубар І. Ефективність фермерських господарств України в аспекті розмірів їх землекористування. Університетські наукові записки. 2013. № 2 (46). С.209-218.
4. Стадник В., Дворник І. Економічна безпека сільськогосподарських підприємств Чернігівської області, шляхи та перспективи розвитку. Вісник Хмельницького національного університету Серія: «Економічні науки» №2, Том 1, 2022 С. 67-71.

Македон Галина

к.е.н., доцент

доцент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

РОЗВИТОК АГРО-СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ

Важливим завданням сучасного етапу соціально-економічного розвитку України є підвищення рівня конкурентоспроможності національного виробництва, насамперед, на засадах інноваційно-інвестиційної моделі. Особлива роль у цьому належить інноваціям, новим формам бізнесу і стартапам.

Україна має відразу дві сильні сторони, які можуть допомогти вирішити глобальну продовольчу кризу: і розвинену аграрну, і розвинену ІТ-індустрію. Це дає українським стартапам хорошу базу для тестування своїх продуктів в Україні.

Технологічні досягнення в сільськогосподарській галузі задовольняють дедалі більший попит на автоматизацію, цифровізацію та екологічну раціональність фермерських господарств. Новітні тенденції в сільському господарстві знаменують перехід до розумного землеробства й ефективного використання часу та ресурсів з одночасним зменшенням втрат врожаю. Розумне землеробство – це перспективна концепція, за якої у веденні сільського господарства використовуються такі технології, як інтернет речей, комп'ютерний зір і штучний інтелект.

Роботи та дрони прискорюють автоматизацію ферм, замінюючи ручну роботу на фермі, наприклад збір фруктів, знищення бур'янів або дощування. Знімки з безпілотників і супутників у поєднанні з глобальною системою

позиціонування (GPS) надають зображення полів, які мають високу роздільну здатність і враховують конкретну місцевість. Також пристрої інтернет речей, що працюють на базі сенсорних технологій, збирають дані про поле в реальному часі, що дозволяє фермерам ухвалювати рішення на підставі конкретних даних.

Крім того, повсюдне впровадження останніми роками точного землеробства й землеробства в закритому просторі сприяє розвитку інтернет речей у веденні сільського господарства. Усі ці технологічні інновації разом генерують революційні та стійкі зміни в сільськогосподарській практиці. Основна увага зосереджена не лише на поліпшенні загальної якості та кількості сільськогосподарських культур і удосконаленні управління тваринництвом, а й на досягненні кінцевої мети у вигляді екологічно раціонального майбутнього.

Найкращі тенденції у галузі сільського господарства:

1. Інтернет речей

Моніторинг посівного поля в традиційному землеробстві вимагає інтенсивної праці, фізичного обладнання, часу та зусиль. ІР є альтернативою цим традиційним методам. Пристрій ІР містить один або декілька сенсорів, які збирають дані та надають точну інформацію через мобільні застосунки або інші засоби в режимі реального часу.

2. Сільськогосподарська робототехніка

Нестача робочої сили є критичною проблемою, з якою стикаються фермери, і вона стає ще більшою, коли йдеться про масштабні агротехнічні роботи. Тому стартапи виробляють сільськогосподарських роботів, які допомагають фермерам у зборі фруктів, урожаю, посадці, пересаджуванні, обприскуванні, посіві та прополюванні.

3. Штучний інтелект

Впровадження АІ в сільське господарство надає фермерам цінну інформацію про стан поля в режимі реального часу, допомагаючи їм бути проактивними. АІ надає попередню цінну інформацію для прогнозування погодних даних, урожайності та цін, яка допомагає фермерам ухвалювати обґрунтовані рішення. Чат-боти надають фермерам пропозиції та рекомендації.

4. Дрони

Поліпшення продуктивності ферми з одночасним заощадженням витрат – це складне завдання. Але дрони, також відомі як безпілотні літальні апарати (БПЛА), допомагають фермерам ефективно долати ці труднощі. Дрони збирають первинні дані, які перетворюються на корисну інформацію для моніторингу роботи ферм. Оснащені камерами дрони полегшують аерофотозйомку та огляд полів, розташованих як на близькій, так і на далекій відстані.

5. Точне землеробство

Екологічна раціональність у сільському господарстві означає використання екологічно безпечних методів і ресурсів, які мають нульовий або мінімальний негативний вплив на навколишнє середовище. Її прикладом є відповідне для конкретної локації управління сільськогосподарськими культурами та тваринництвом, широко відоме як точне землеробство. Це метод,

за яким фермери використовують точну кількість ресурсів, як-от вода, пестициди та добрива, щоб поліпшення якості і продуктивність врожаю.

6. Сільськогосподарські біотехнології

Багато врожаю втрачається через шкідників і хвороби рослин. Хоч на полях і використовуються агрохімікати, вони не є найкращим рішенням, коли йдеться про екологічну раціональність. Застосування біотехнологій у сільському господарстві, навпаки, поліпшує якість вирощуваних культур і худоби [1].

7. Великі дані та аналітика

Великі дані та методи аналітики перетворюють щоденні дані про ферму на корисну інформацію. Статистичні дані про посівні площі, виробництво, землекористування, зрошення, ціни на сільськогосподарську продукцію, прогноз погоди та хвороби культур закладають основу для наступного сільськогосподарського сезону. Аналітичні інструменти використовують дані про погодні явища, сільськогосподарське обладнання, кругообіг води, якість і кількість врожаю, щоб отримати інформацію, яка є важливою для роботи ферми.

8. Ведення сільського господарства в контрольованих умовах

Коливання погоди та екстремальні погодні явища постійно перешкоджають застосуванню звичайних методів ведення сільського господарства. Вирощування сільськогосподарських культур у густонаселених містах, пустелях чи інших несприятливих умовах також створює значні проблеми. Їх можна подолати за допомогою ведення сільського господарства в контрольованих умовах (СГКУ). При СГКУ рослинам контрольовано подається певна пропорція світла, температури, вологості та поживних речовин.

9. Відновне сільське господарство

Звичайні методи ведення сільського господарства призводять до тривалої ерозії ґрунту й утворення кірки на його поверхні. Оранка, культивування і надмірний випас худоби часто не дають ґрунту достатньо часу для відновлення до наступного сезону врожаю. Відновне сільське господарство, навпаки, спричиняє мінімальне порушення структури ґрунту й одночасно направлене на поліпшення його біорізноманіття та відновлення верхнього шару. До нього входять різні практики, як-от технологія нульової обробки ґрунту, обмежений обробіток ґрунту, сівозмінна тощо.

10. Технології зв'язку

Розумне землеробство неможливе без таких технологій зв'язку, як 5g, LPWAN, широкосмугового доступу до інтернету в сільській місцевості або супутникового зв'язку. Технологія 5G полегшує впровадження пристроїв, роботів і сенсорів IP і забезпечує високошвидкісний зв'язок між ними. Це дає змогу фермерам точніше контролювати дані в режимі реального часу та вживати необхідних заходів [2]. Проведений за допомогою оптоволоконних кабелів високошвидкісний інтернет допомагає обмінюватися даними про поля в режимі реального часу, що має вирішальне значення, коли йдеться про поліпшення точності. Технології зв'язку підтримують й інші технології, як-от IP, і всі вони в

кінцевому підсумку узгоджено працюють, щоб створити сполучені фермерські господарства.

Список використаних джерел:

1. 10 найкращих тенденцій, технологій та інновацій у сільському господарстві за 2022 рік [Електронний ресурс] // Dnipropetrovsk Investment Agency – Режим доступу до ресурсу: <https://dia.dp.gov.ua/10-najkrashhix-tendencij-texnologij-ta-innovacij-u-silskomu-gospodarstvi-za-2022-rik/>.
2. Що відбувається з агро- та фудтех-стартапами та де шукати гроші під час війни [Електронний ресурс] // Aggeek – Режим доступу до ресурсу: <https://aggeek.net/ru/blog/otkuda-vzylis-takie-tseny-6-faktorov-kotorye-vliyayut-na-stoimost-zernovyh>.

*Маслак Юлія,
студентка
Дворник Інна
к.е.н., доцент*

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Для нашої країни актуальним є питання залучення потенційних інвесторів до майбутніх проєктів з відновлення української економіки. Це завдання є пріоритетним як для державних органів, так і для науковців, які займаються цими питаннями.

Війни завдають значної шкоди виробничим потужностям, що, в свою чергу, суттєво знижує рівень виробництва в постраждалій країні. Однак досвід попередніх конфліктів показує, що темпи економічного відновлення після закінчення війни можуть варіюватися і залежать, серед інших факторів, від тривалості та інтенсивності конфлікту, обсягу зовнішньої допомоги для відновлення, а також від інституційних умов.

Під час воєнного стану та з огляду на проблеми поствоєнного майбутнього України досить важко прогнозувати інвестиційні показники.

Сучасні реалії та перспективи після війни вимагають більшої наукової уваги до питань інвестування. Незважаючи на те, що інвестиційні теми були досліджені як закордонними, так і вітчизняними науковцями, а також існує значна кількість спеціалізованих публікацій, аспекти залучення інвестицій у поствоєнну економіку залишаються недостатньо висвітленими. Вдало та влучно про цю ситуацію сказано тут: «спеціалістами всіх рівнів управління визначається, що в Україні, на сьогоднішній день, не існує законодавчо та методично оформленого ефективного механізму залучення іноземного капіталу. Для України пряме копіювання зарубіжного досвіду ринкової трансформації неприйнятне, оскільки потрібний ґрунтовний аналіз та узагальнення досвіду ринкових перетворень, найбільш повне врахування соціально-економічної дійсності, менталітету, досвіду попередніх економічних реформ та закономірностей світового розвитку» [2, с. 280].